MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Jäsenkirje 3/2026

ETELÄ-SAVON MKN:n EDUSTAJAKOKOUS MIKKELISSÄ 14.11.2026

Lämpimästi tervetuloa Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaisten edustajakokoukseen **la 14.11.2026 klo 10-15**. Kokouspaikkana toimii Lasten kulttuurikeskus Vekkula, os. Otavankatu 7, Mikkeli

Kyseessä on Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaisten viimeinen ns. oma edustajakokous ennen MKN Järvi-Suomi yhdistymistä. Ennen kokousta julkistetaan ja jaetaan Etelä-Savon tunnustukset MKN paikallisyhdistyksen teolle, joka on vahvistanut yhteisöllisyyttä ja lisännyt hyvinvointia.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat ja kuullaan myös ajankohtaiset terveiset MKN Järvi-Suomi yhdistymisestä ja uusi MKN Järvi-Suomi toiminnanjohtaja **Eeva-Liisa Kivimäki** esittäytyy.

Mikkelin maa- ja kotitalousnaiset valmistaa meille maittavat kokoustarjoilut. Lounaalla ja kahvilla on mukava vaihtaa kuulumisia vanhojen tuttujen ja uusien tuttavuuksien kanssa. On myös mahdollisuus ostaa MKN-välitystuotteita.

Olette lämpimästi tervetulleita runsain joukoin mukavaan kokouspäivään Mikkeliin!

Virallisille kokousedustajille lähetetään kokousmateriaalit viikolla 43.

Etelä-Savon Maa– ja kotitalousnaisten hallitus 2026:

Varsinaiset jäsenet
Pj. Sanni Saari, Rantasalmi
Pauliina Arra-Sävilammi, Kangasniemi
Iina Haikarainen, Mikkeli
Kaisa Koivunen, Juva
Anu Marttinen, Mikkeli
Outi Kiesilä, Hirvensalmi
Eija Utti, Savonlinna

Varajäsenet
Satu Valtonen, Puumala
Kaija Hellman, Juva
Päivi Matilainen, Savonlinna

ProAgria Etelä-Savon edustaja,
toimitusjohtaja Heikki Pahkasalo, Mikkeli (varalla hallituksen pj. Jukka Nousiainen, Savonlinna);

Hallituksen esittelijä ja sihteeri
toiminnanjohtaja Sanna Lento-Kemppi

Ilmoittautuminen kokoukseen ja lounaalle (ilmoita myös erikoisruokavaliot) **4.11.2026 mennessä** sähköpostilla: marjo.h.laitinen@proagria.fi tai puh. 0400 261 094 (ma-to klo 8-15).

Lisätietoa Vekkulasta:
https://www.kulttuurikeskusvekkula.fi/

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Järjestö

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Järvi-Suomen alueen maa- ja kotitalousnaisten johtokunnat ja hallitukset kokoontuivat 9.9.2026 Kuopion Koivumäen kartanoon keskustelemaan tulevan Järvi-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten toiminnasta. Päivä käynnistyi kartanon runsaalla aamiaisella ja tietenkin mukavalla puheensorinalla.

Kokouksen avasi Itä-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten puheenjohtaja **Anni Korhonen**, joka valittiin myös kokouksen puheenjohtajaksi. Päivän aikana kuulimme katsaukset alueiden toiminnasta sekä yhdistymisprosessin etenemisestä. Vaikutuksen teki erityisesti tieto siitä, kuinka paljon osaamista uudessa Järvi-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten organisaatiossa tulee olemaan. Yhdessä muodostamme vahvan asiantuntija- ja kehittäjäverkoston koko alueelle.

Järvi-Suomen alueen maa- ja kotitalousnaisten johtokunnat ja hallitukset koolla Kuopiossa.

Kokouksen merkittävimpiä keskusteluja käytiin uusista säännöistä. Yhteinen näkemys oli, että järjestön toiminnan tulee olla avointa kaikille. Tästä syystä sääntöluonnokseen päätettiin tehdä muutos, jossa yhdistyksen tarkoituksen toteuttamista koskevista kohdista poistetaan sukupuoleen viittaavat rajaukset. Sääntökeskustelu kuvasti hyvin kokouksen henkeä: haluamme rakentaa tulevaisuuden järjestöä, joka on avoin, saavutettava ja ajassa elävä. Näin ollen MKN järjestön merkitys kotitalousosaamisen, maaseudun kehittämisen, paikallisen yhteistyön ja huoltovarmuuden edistäjänä on mielestäni äärimmäisen tärkeä

Päivän parasta antia oli nähdä, että kaikilla osallistujilla oli katse vahvasti tulevaisuudessa. Keskusteluissa korostuivat yhteistyö, uudistuminen ja yhteinen tahtotila rakentaa vahva pohja uudelle Järvi-Suomen MKN järjestölle.

Vaikka monelle kotiin vietäväksi lähti mukaan myös kartanossa paistettua herkullista leipää, päivän arvokkain anti olivat kuitenkin kohtaamiset ja keskustelut.

Lämmin kiitos kaikille osallistujille rakentavista keskusteluista ja hyvästä yhteistyöstä. Ja erityisen suuri kiitos hallituksellemme aktiivisesta osallistumisesta tapaamiseen.

Hyvää syksyn jatkoa jäsenille sekä henkilöstölle, joka viettikin jo antoisat henkilöstöpäivät uuden tulevan Järvi-Suomen alueen henkilöstön porukalla.

Syysterveisin,
Sanni Saari
puheenjohtaja
Etelä-Savon maa– ja kotitalousnaisten piirikeskus

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Järjestö

TOIMINNANJOHTAJAN TERVEHDYS

Vaikka valon määrä vähentyy ja menemme kohti pimeämpää aikaa, niin syksy voi olla kuitenkin aika ihana vuodenaika. Aika myöhäänkin vielä korjaamme satoa puutarhasta, metsistä, pelloiltakin – puhdasta, paikallista ruokaa tuoreena.

Kauppaostoksillakin mieluusti pitää tarkistaa ruokien ja raaka-aineiden alkuperä ja missä ne on valmistettu ja tietenkin valitaan se kotimainen, paikallinen tuote. Näillä valinnoilla ollaan mukana tämän vuoden maa- ja kotitalousnaisten valtakunnallisessa kampanjassa ”Teoilla tulevaisuuteen”, jota olemme Etelä-Savossa vielä tarkentaneet ”-valitse paikallinen”.

Pian vuosi vaihtuu ja tulee uudet teemat, mutta toivon ja myös uskon, että tämänvuotinen teema jatkuu meillä maa- ja kotitalousnaisilla käytännön arjessa vastedeskin. Ihanaa syksyn aikaa kaikille ja nautitaan niistä asioista, mitä meillä kulloinkin on lähellä!

Sanna Lento-Kemppi,
toiminnanjohtaja (-31.12.2026)
Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaisten piirikeskus

ETELÄ-SAVON MAISTUVA MAASEUTU 2026 –YRITYS ON VALITTU

MKN maa- ja kotitalousnaisten, MTK:n ja Lomalaitumen järjestämään vuoden 2026 Maistuva maaseutuyritys -kilpailuun osallistui yhteensä 60 yritystä 16 maakunnasta. Kilpailun valtakunnallisen raadin puheenjohtajana toiminut **Mervi Mäki-Neste** korosti, että kilpailun taso oli erittäin korkea ja valtakunnallisten voittajien valitseminen maakunnallisten tunnustuspalkintojen saajista haasteellista.

Etelä-Savosta tunnustuksen sai **Okkolan lomamökit** -majoitus- ja ravintolatoimintaa sekä ruokaan keskittyviä aktiviteetteja Saimaan rannalla tarjoava yritys Puumalasta. Paljon onnea!

Okkolassa on rohkeasti kehitetty matkailupalveluja maatilan sivuelinkeinosta pääelinkeinoksi. Ruokaelämysten ja majoitus- ja matkailupalvelujen kehitystyö on ollut pitkäjänteistä. Yrityksessä on toteutettu persoonallisia, laadukkaita ja kestäviä palveluja – myös taloudellinen kestävyys huomioonotettuna.

Paikalliset raaka-aineet ja savo-karjalainen ruokakulttuuri ovat vahvoja arvovalintoja Okkolan ruokaelämyksissä ja ohjelmapalveluissa, yritys käyttää mm. D.O.Saimaa -merkittyjä raaka-aineita. EU:n nimisuoja -merkkituotteita tuodaan esille maistuvasti mm. ”Karjalanpiirakka” ja ”Mustikkakukko” -työpajoissa. Saaristolaisuus näkyy ruokapöydässä mm. puhtaiden vesien kalojen muodossa, joita siis käytetään runsaasti ruokalistalla. www.okkolanlomamokit.com

https://www.maajakotitalousnaiset.fi/yrityspalvelut/maistuva-maaseutu-tunnustus

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Ruoka

TOIVEENA LEHTIKAALIRESEPTEJÄ

Onko lehtikaali kasvanut tänä vuonna komeaksi, mutta käyttötavat alkavat loppua kesken? Lehtikaali on helppo kasvis, jota ei tarvitse säästää mihinkään erityiseen ruokalajiin. Sitä voi käyttää samalla tavalla kuin monia muitakin vihreitä kasviksia – keittoihin, munakkaisiin, lettuihin ja erilaisiin pannuruokiin.

Erityisen hyvä tapa hyödyntää lehtikaalia on pannulla paistettava pyttipannu. Pannulle voi laittaa perunaa, juureksia, sipulia ja mitä jääkaapista sattuu löytymään. Kun muut ainekset ovat lähes kypsiä, joukkoon lisätään hienonnettu lehtikaali. Pieni pyöräytys pannulla ja ruoka on valmis. Näin samalla tulee hyödynnettyä jääkaapin jämät ja vähennettyä ruokahävikkiä.

Lehtikaalin paksut lehtiruodit kannattaa poistaa, jos lehtiä käytetään raakana. Kypsennettäessä myös ruodit voi hyödyntää, kunhan ne hienontaa ja antaa niille hieman enemmän kypsennysaikaa.

Lehtikaali on myös ravinteikas kasvis. Se sisältää runsaasti esimerkiksi C-vitamiinia, karoteenia, kalsiumia ja rautaa. Lehtikaalia kannattaa kokeilla myös lettutaikinaan ja munakkaaseen. Hienonnettu lehtikaali tuo ruokaan väriä ja kasvista tulee samalla helposti yksi aterian raaka-aineista. Lehtikaalia voi myös pakastaa: pilko lehdet pieneksi ja pakasta ne pieniin pakastepusseihin lappeelleen. Näin pakastettua lehtikaalia on helppo ottaa käyttöön tarpeen mukaan ja siitä voi murtaa palan, vaikka keiton tai kastikkeen joukkoon.

Lehtikaaliletut

5 dl maitoa
2 munaa
3 dl vehnäjauhoja (osan voi korvata ohrajauh.)
2 tl suolaa
ripaus sokeria
½ dl öljyä
valkopippuria
2 – 4 vartta hienonnettua lehtikaalia

Poista lehtikaalista paksu ruoti ja hienonna lehdet. Sekoita maidon joukkoon munat, vehnäjauhot, mausteet ja öljy. Anna taikinan turvota puolisen tuntia. Lisää hienonnettu lehtikaali turvonneeseen taikinaan.
Jos haluat ohukaisista kauttaaltaan kauniin vihreitä ja aivan sileitä, voit sekoittaa taikinan lopuksi blenderissä tai sauvasekoittimella. Näin lehtikaali hienontuu tasaisesti taikinaan ja ohukaisista tulee kauniin vihreitä.
Paista taikinasta ohukaisia. Kauniin vihreät ohukaiset maistuvat hyvin niin suolaisen täytteen kuin makean hillonkin kera. Puolukkahillo sopii ohukaisille erinomaisesti.

Lehtikaalia voi ohukaisiin laittaa reilusti - jopa tuplamäärän. Myös gluteenittomat jauhot toimivat hyvin. Myös nokkosta voi lisätä taikinaan lehtikaalin kaveriksi.

Lehtikaali-tyrni-smoothie

1–2 lehtikaalin lehteä
1 dl tyrnimarjoja
2 dl maustamatonta jogurttia tai maitorahkaa
1–2 dl omenamehua
1 banaani (halutessasi)

Poista lehtikaalista paksu ruoti ja pilko lehdet. Laita kaikki ainekset blenderiin tai korkeaan astiaan ja surauta sauvasekoittimella tai blenderillä tasaiseksi. Lisää omenamehua tarvittaessa, jos smoothie tuntuu liian paksulta.
Banaani tuo smoothieen makeutta ja tekee siitä samalla täyteläisemmän. Raikas lehtikaalin ja tyrnin yhdistelmä antaa mukavasti potkua päivään!

Vinkki! Jos kaalit aiheuttavat vatsavaivoja, kannattaa aloittaa pienemmällä lehtikaalimäärällä ja lisätä sitä vähitellen oman vatsan mukaan. Kokeile rohkeasti oman maun ja kaapin sisällön mukaan!

Ota yhteyttä

Katja Rissanen Ruoka- ja järjestöasiantuntija
Puh. 041 730 3397
Katja.rissanen@mkn.fi

Opetushallitus tukee

Maa- ja kotitalousnaisten toimintaa.

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Maisema

KÄVELLÄÄN MAISEMASSA

Kuva: Tarja Pajari

Maisemapäivän kävely arkimaisemassa Laitaatsillan asuinalueella Saimaan rantamilla ti 20.10.2026. Tutustumme alueelta löytyviin historian eri aikakerrostumiin keskiajalta nykypäivään. Tervetuloa mukaan innostavalle maisemaretkelle lähiympäristöön!

Reitin pituus on n. 2,3 km ja kävelemme pääasiassa päällystetyillä kaduilla. Sateen sattuessa kävelemme sateessa. Vapaa pääsy. Kokoontuminen parkkipaikalla kellotapulin luona os. Poukkusalmentie 13 klo 12. Kävelyn päätteeksi kahvitarjoilu.

Retkellä oppaina toimivat maisema-asiantuntijamme **Saara Ryhänen** ja yritysasiantuntijamme **Tarja Pajari**, rakennustutkija **Katri Nousiainen** Riihisaaren museosta sekä lintupönttötaitelija, haudankaivaja **Marko Ruuskanen** Savonlinnan Tuomiokirkkoseurakunnasta.

Tapahtuma on osa kansainvälisen maisemapäivän viettoa ja Euroopan kulttuuriympäristöpäivien sekä Savonlinnan kulttuurin unelmavuoden tapahtumia. Järjestäjät Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaiset, Riihisaaren museo ja Savonlinnan Tuomiokirkkoseurakunta.

Lisätietoa tapahtumasta:

https://www.maajakotitalousnaiset.fi/tapahtumat/maisemapaivan-kavely-laitaatsillan-asuinalueella

Kansainvälistä maisemapäivää vietetään vuosittain Eurooppalaisen maisemayleissopimuksen allekirjoittamisen vuosipäivänä 20.10. Maisemapäivällä halutaan kiinnittää huomiota maisemien merkitykseen osana kulttuuriperintöä, identiteettiä, hyvinvointia ja elinympäristön laatua. Maisemapäivänä juhlistettaviin maisemiin kuuluvat niin kauniit kuin arkisetkin maaseutumaisemat, kaupunkimaisemat ja luonnonmaisemat.

Lisätietoa maisemapäivän kampanjasta:

https://www.maajakotitalousnaiset.fi/maisemapalvelut/kampanjat

Opetushallitus tukee Maa- ja kotitalousnaisten järjestämää maisemakävelyä.

Ota yhteyttä!

Saara Ryhänen,
maisema- ja ympäristöasiantuntija,
p. 040 4868 237, saara.ryhanen@mkn.fi
Tarja Pajari
yritysasiantuntija (matkailu)
p. 0400 183 064 , tarja.pajari@ mkn.fi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Maisema

SAARISTOLUONTO JA MAISEMA JÄRVI-SUOMESSA

Kuva: Saara Ryhänen

Kalasaunat, laidunsaaret ja linnavuoret - Ranta-asumisen historiaa Järvi-Suomessa - webinaari ma 26.10.2026 klo 17-19

Webinaarissa kuulet Järvi-Suomen ranta-asumisen historiasta eri aikakausilta.

klo 17.00 Avaussanat, **Saara Ryhänen**, Saaristoluonto ja maisema Järvi-Suomessa -hanke

17.05 Rajan kirot Saimaan rannoilla: linnavuorista Salpalinjaan, **Martti Koponen**, arkeologi Riihisaari - Savonlinnan museo

17.40 Pielisen rantojen tuoreet löydöt: kalasaunoja ja varhaismetallikautisia röykkihautoja, **Ville Hakamäki**, arkeologi Pohjois-Karjalan museo

18.15 Niittysaaresta kotirantaan - katsaus sisävesisaarien pientilojen kulttuuriperintöön Keski-Suomessa, **Saija Silen**, intendentti Keski-Suomen museo

18.45 Kommenttipuheenvuoro Pohjois-Päijänteen perinnebiotooppien nykytila, **Jukka Mattlar** luonnonsuojeluasiantuntija Keski-Suomen elinvoimakeskus

Lisätietoa tapahtumasta ja osallistumislinkki:

https://www.maajakotitalousnaiset.fi/tapahtumat/kalasaunat-laidunsaaret-ja-linnavuoret-ranta-asumisen-historiaa-jarvi-suomessa-webinaari

Onko omilla maillasi rantojen luonto-, maisema tai kulttuuriympäristökohteita? Hyödynnä hankkeen maksuttomat kohdekartoitukset! Katso saaristoalueiden sijainti kartalta ja ota meihin yhteyttä lomakkeella!

Lisätietoa hankkeesta, saaristoaluekartta ja yhteydenottolomake:

Proagria.fi/saaristoluontojamaisema

Ota yhteyttä!
Saara Ryhänen,
maisema- ja ympäristöasiantuntija,
p. 040 4868 237, saara.ryhanen@mkn.fi

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
ProAgria
MKN

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Maisema

KYYVEDEN VALUMA-ALUETALKKARIN KUULUMISIA

Kyyvesitalkkarin hanke on ollut edustettuna Kovalansuon kosteikon avajaistapahtumassa, Mikkelin water week -tapahtumassa ja Pieksämäen kalastuspäivässä. Tiedonvälitystä on jaettu niin valuma -alueesta, vesiensuojelurakenteista kuin myös maankäytön hyödyntämisestä ympäristöystävällisesti.

Hankkeessa on tehty tiivistä yhteistyötä kahden ojitusyhteisön kanssa. Toisessa on keskitytty urakoitsijan kilpailuttamiseen ja toisessa padon kunnostamiseen. Molemmissa on omat haasteensa ja tärkeänä apuna onkin koettu Kyyvesitalkkarin tuoma apu ja tuki tekemisien edistämiseksi. Hän hoitaa selvitykset ja luo erilaisia tekstipohjia, jotka helpottavat maanomistajien muuta arkea.

Metsäkeskuksen karttapalveluohjelmia on poistettu käytöstä resurssien säästämiseksi ja näihin lukeutui myös valuma-alueen rajaustyökalu. Vaihtoehtoisena ratkaisuna voidaan hyödyntää ojat.fi, jolla pystyy saamaan valuma-alueita esille myös ojakohtaisesti. Käy tutkimassa ja katso, miten esimerkiksi omalla asumussijainnilla valuma-alueet näyttäyvät.

Hankkeen toteuttavat ProAgria Etelä-Savo ry ja Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaiset ajalla 1.4.2025-31.3.2027. Yhteistyökumppanina on Kyyveden osakaskunta. Hanke toimii Veej'jakaja Leaderin alueella EU-osarahoituksella. Hanke on jatkoa Kyyveden valuma-aluetalkkarin pilottihankkeelle. Ota hankesivut seurantaan:

https://www.proagria.fi/hankkeet/kyyvesitalkkarin-avulla-valuma-alueet-kuntoon

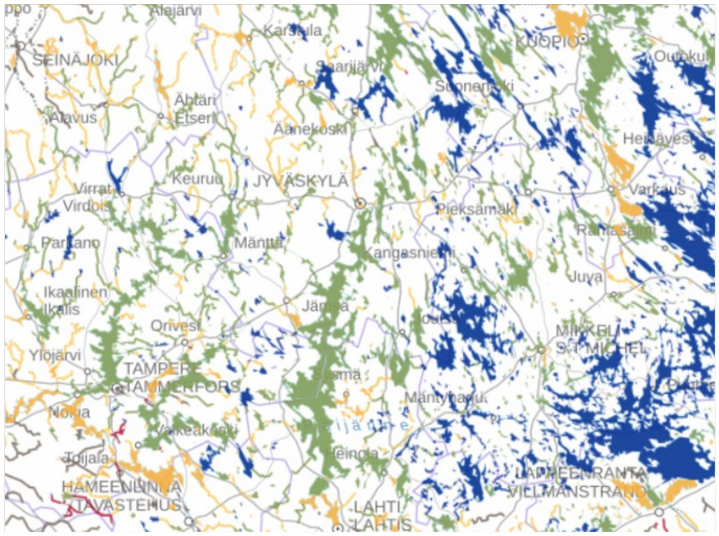
SUOMEN VESISTÖISTÄ JA POHJAVESISTÄ ON PÄIVITETTY UUDET LUOKITUKSET

Luokittelun kriteerejä sekä vesien ekologisen ja kemiallisen tilan arviointia on päivitetty seuraavalle vesienhoitokaudelle. Luokittelu on osa lainsäädännön edellyttämää vesienhoidon ja merenhoidon prosessia.

Uuden luokittelun mukaan vesien tila on pysynyt pääosin ennallaan verrattuna aiempaan vuoden 2019 tila-arvioon, mutta jokien ja rannikkovesien tila ei ole niinkään hyvällä mallilla.

Pohjavesien osalta tilanne näyttää hyvältä, vaikka kemiallisessa tilassa on havaittu pientä heikentymistä. Uudet kartta-aineistot päivitetään, kunhan tämän luokitteluprosessit ovat täysin valmiita. Luonnos on nähtävissä alla olevan linkin kautta.

https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/suomen-jarvet-ja-pohjavedet-tilaltaan-paaosin-hyvia-tai-erinomaisia-joki-ja-rannikkovesien-tila-heikompi

Kuvituskuva: vesi.fi

Ota yhteyttä!

Eeva Lahtinen, ympäristöasiantuntija,
p. 050 470 3884
eeva.lahtinen@ proagria.fi

ProAgria MAA- JA KOTITALOUSNAISET LEADER Elinvoimakeskus Euroopan unionin osarahoittama

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Maisema

VESIVIISAS MAASEUTU

Vesiviisas maaseutu –hanke järjestää Pieksämäellä **ti 17.11.2026 klo 16.30-19 tupaillan teemalla Maa- ja metsätalouden turvemaat viisaasti käytössä**. Tilaisuus on suunnattu kaikille turvemaiden kestävästä käytöstä kiinnostuneille.

Turvemaaillassa käymme kattavasti läpi metsä- ja maatalouden turvemaiden hyödyntämisen hyviä käytäntöjä ja vesienhallintakeinoja. Illan päätteeksi katsomme videoesityksen Kyyveden valuma-alueella tehdyistä vesiensuojelurakenteista.

Vapaa pääsy, mutta tarjoilujen vuoksi tarvitaan ilmoittautuminen. Tervetuloa!

Kuva: Saara Ryhänen

https://www.lyyti.in/maajametsataloudenturvemaatpieksamaki

Kuva: Juho Kokkonen

Entä oletko kuullut puunippupuhdistamosta? Karvalakkimallin rakenne on helppo ja halpa tehdä pienempään tai suurempaan ojaan metsään tai pellolle. Järjestimme Mäntyharjun Ketunkylällä lokakuussa yleisötilaisuutena työnäytöksen, jossa rakennettiin puunippupuhdistamo pelto-ojaan. Yleisö sai osallistua rakentamiseen ja samalla kuulla tilaisuuden asiantuntijaksi pyydetyn Suomen ympäristökeskuksen erityisasiantuntijan **Kari -Matti Vuoren** kertovan puunippujen myönteisistä, vettä puhdistavista vaikutuksista vesistöissä.

Vesiviisas maaseutu on yhteinen tiedotushanke Suomen metsäkeskuksen ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMKin kanssa.

Lisätietoa: https://www.proagria.fi/hankkeet/vesiviisas-maaseutu

Tietoa myös Suomen metsäkeskuksen sivuilla

Euroopan unionin osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Metsäkeskus

ProAgria Etelä-Savo

XAMK

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Ota yhteyttä!

Saara Ryhänen,

maisema- ja ympäristöasiantuntija, p. 040 4868 237

saara.ryhanen@ mkn.fi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Järjestö

VARAUDU VIISAASTI!

Mitä sinä tekisit, jos sähköt menisivät poikki ja olisivatkin poissa vähän pidempään? Varaudu viisaasti -hankkeessa lisäämme Etelä-Savon maatilojen ja kylien ymmärrystä varautumisen merkityksestä ja tarjoamme käytännön keinoja erilaisiin häiriötilanteisiin.

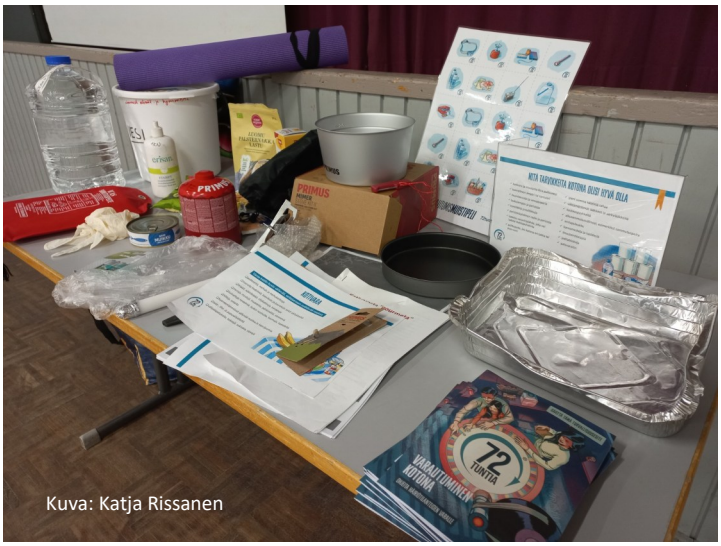
Etelä-Savossa varautumiseen liittyvät myös alueemme erityispiirteet. Meillä on paljon järviä, pitkät välimatkat ja paikoin haastavat kulkuyhteydet. Esimerkiksi myrsky voi katkaista sähköt, tiet tai tietoliikenneyhteydet ja vaikuttaa nopeasti niin maatilan arkeen kuin koko kylän toimintaan.

Varautumisen ei kuitenkaan tarvitse tarkoittaa pelottelua tai suuria hankintoja. Tärkeintä on miettiä etukäteen, miten oma arki saadaan toimimaan, jos jotain yllättävää tapahtuu. Maatilalla tämä voi tarkoittaa esimerkiksi eläinten hoidon, veden, ruokinnan, sähkön ja yhteyksien turvaamista häiriötilanteessa.

Myös ruoan valmistamista ilman sähköä kannattaa kokeilla etukäteen. Trangia, nuotio tai muurikkapannu ovat yksinkertaisia keinoja, joilla ruoanlaitto onnistuu myös sähkökatkon aikana.

Monella maaseudun kodilla onkin jo valmiiksi hyvät eväät varautumiseen: tulisija tuo lämpöä ja mahdollistaa ruoanlaiton, ja oma kaivo turvaa veden saantia. Näitä ei välttämättä tarvitse erikseen harjoitella, mutta niiden toimintakunnosta kannattaa pitää huolta. Tulisija ja hormit on hyvä huoltaa asianmukaisesti ja kaivon kunnosta sekä veden laadusta huolehtia säännöllisesti.

Kun tutut ja tärkeät asiat ovat kunnossa jo etukäteen, niistä on apua myös silloin, kun sähkökatko tai muu häiriö yllättää.

Kuva: Katja Rissanen

Ota yhteyttä

Katja Rissanen
Ruoka- ja järjestösiantuntija
Puh. 041 730 3397
Katja.rissanen@mkn.fi

Tilaa oma 72 h -varautumiskoulutus!

Haluatko oppia, miten selviät arjen häiriötilanteissa – esim. sähkökatkosten, vesihuollon häiriöiden tai myrskyjen aikana?
72 h -varautumiskoulutus antaa käytännön tietoa ja vinkkejä siitä, miten kotona ja yhteisöissä varaudutaan kolme vuorokautta ilman ulkopuolista apua.
Koulutus sopii erinomaisesti kyläyhdistyksille, järjestöille ja maatiloille. Paketti sisältää selkeää tietoa sekä käytännön esimerkkejä, joiden avulla varautumisesta tulee osa arkea. Ota yhteyttä Katjaan!

ProAgria Etelä-Savo
MAA- JA KOTITALOUSNAISET
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Euroopan unionin osarahoittama

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Järjestö

SIENIMETSÄÄN OPPIMAAN – JA INNOSTUMAAN!

Luonnosta elämää ja hyvinvointia- hankkeen teemapäivässä eräänä sunnuntaiaamupäivänä metsäretkelle saapui reippaita ja innokkaita sieniretkeläisiä. Koolla olikin sopivasti kaikenikäisiä sienistä kiinnostuneita. Tällä kertaa pääpaino oli nuorissa, joita kiinnosti erityisesti 4H-yrittäjätoiminta ja kaupallisten sienten keruu.

Retkelle saimme mukaan myös hyvän joukon talkoolaisia, jotka olivat apuna opastamassa ensikertalaisia. Aluksi kertasimme jokaisenoikeudet ja saimme vinkkejä turvalliseen ja mukavaan metsässä liikkumiseen. Sen jälkeen päästiinkin itse asiaan eli sienien tunnistamiseen. Ja siinä riittikin opittavaa.

Tällä kertaa keskityimme erityisesti kaupallisiin sieniin, niiden tunnistamiseen ja poimimiseen. Samalla opimme muutaman tärkeän käytännön vinkin. Sienet kannattaa kerätä ilmavasti koriin ja jos samaan koriin kerätään useampia sienilajeja, esim. keittiöpyyhe on kätevä apu lajien erotteluun.

Kaupalliseen keräykseen tulevia sieniä ei koskaan pestä vedellä. Sienimetsään kannattaakin pakata mukaan pieni suti ja veitsi. Sienet puhdistetaan kevyesti harjaamalla ja multainen kanta leikataan pois jo metsässä. Näin sienet pysyvät siisteinä ja hyväkuntoisina myös kotiin tai myyntiin kuljetettaessa.

Kori ei ole sienimetsässä turhaan mukana. Kun sieniä kerätään koriin, niiden itiöitä pääsee leviämään matkan varrella takaisin metsään. Kun samoilla alueilla liikutaan ja kerätään sieniä vuodesta toiseen, sienisatoa voi parhaimmillaan olla tarjolla entistä enemmän. Opimme myös, että hyvään sienipaikkaan kannattaa palata – samassa metsässä voi hyvin käydä uudelleen jo 1,5–2 viikon kuluttua.

Retki onnistui hienosti. Jokainen sai koriinsa sieniä ja samalla mukaan roppakaupalla uutta tietoa. Ja kuten meidän retkillämme tapana on, myös eväät kuuluivat päivään.

Evääksi metsässä nautittiin sienirullia ja nokkospannaria. Juomaksi oli keväällä kerätystä koivunmahlasta valmistettua mansikkaista mahlajuomaa. Kyllä eväät maistuivat metsän siimeksessä!

Retkeltä jäi varmasti jokaiselle mukaan uusia oppeja, mutta ainakin minulle myös innostus lähteä uudelleen sienimetsään. Kun sieniä oppii tunnistamaan ja käsittelemään, metsässä kulkemiseen tulee ihan uutta varmuutta – ja samalla huomaa, kuinka paljon hyvää metsällä on meille tarjottavanaan.

Kuva: Katja Rissanen

Lisätietoa hankkeesta:
https://www.maajakotitalousnaiset.fi/hankkeet/luonnosta-elamaa-ja-hyvinvointia

Ota yhteyttä

Katja Rissanen
Ruoka- ja järjestöasiantuntija
Puh. 041 730 3397, Katja.rissanen@mkn.fi

ProAgria Etelä-Savo · MAA- JA KOTITALOUSNAISET · 4H · LEADER SavonLuotsi · Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus · Euroopan unionin osarahoittama

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Järjestö

KASVISAARTEEN ARVOITUS – KASVIKSIA KAIKILLA AISTEILLA

Savonlinnan maaseutuseuran toiminnan päätteessä seura halusi tukea 1.–2.-luokkalaisten ruokakasvatusta. Avustus mahdollisti sen, että olen tänä syksynä päässyt kiertämään useammalla Savonlinnan koululla Kasvisaarteen arvoituksen merkeissä.

Tällainen tuki on todella tärkeää, sillä lasten ruokakasvatukseen on valitettavasti käytettävissä koko ajan vähemmän määrärahoja. Lasten kanssa tehtävä työ on kuitenkin antoisaa ja jää mieleen. Usein lapset muistavat vielä pitkän ajan päästä, että koululla on käyty tekemässä jotain yhdessä.

Kasvisaarteen arvoituksessa kasviksiin tutustutaan ennen kaikkea itse tekemällä ja eri aisteja käyttäen. Lapset ovat saaneet tunnustella, haistella ja arvailla pusseihin piilotettuja kasviksia sekä tutkia, miltä kasvikset näyttävät ja tuntuvat. Mukana on ollut myös aivan oikeita, juuri kasvimaalta nostettuja juureksia naatteineen. Esimerkiksi lanttu ei ole enää kaikille lapsille tuttu kasvis, joten oli hauska huomata, miten erilaisia ajatuksia sen tunnistaminen herätti, kun kädessä oli kokonainen lanttu naatteineen.

Yksi lasten suosikeista on ollut myös konkreettisesti punnita, miltä 800 grammaa kasviksia näyttää. Kun kasvikset saa itse nostaa puntarille ja kasata vaa'alle, määrä muuttuu ihan eri tavalla ymmärrettäväksi.

Lämmin kiitos Savonlinnan maaseutuseuralle tästä tärkeästä avustuksesta! Sen ansiosta olen saanut viedä ruokakasvatusta useammalle koululle ja tarjota lapsille mahdollisuuden tutustua kasviksiin ihan käsin koskettelemalla, haistelemalla, maistelemalla ja tutkimalla. Juuri tällaiset kokemukset voivat tehdä kasviksista lapselle vähän tutumpia – ja ehkä myös vähän kiinnostavampia.

Kuva: Katja Rissanen

Ota yhteyttä

Katja Rissanen

Ruoka- ja järjestösiantuntija

Puh. 041 730 3397

Katja.rissanen@mkn.fi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Järjestö

KUULUMISIA KENTÄLTÄ

Kesä ja syksy ovat olleet aktiivista aikaa myös yhdistyksissä. Lähettäkää meille kuulumisia ja kuvaterveisiä, niitä on aina mukava saada ja välittää myös muille!

Tässä kuvia Sulkavalta, maaseutuseuran niittysiementen keruukurssilta elokuun lopulta. Tunnistettiin kasvilajeja ja opeteltiin erilaisin kasvupaikkoihin sopivia lajeja sekä kerättiin siemeniä uusien niittyjen perustamista varten maisema-asiantuntija Saara Ryhäsen johdolla.

Kuvat: Saara Ryhänen

Lämpimät onnittelut Luoteis-Juvan Maa- ja kotitalousseuralle 80-vuotistaipaleesta!

Kuva: Katja Rissanen

Luoteis-Juvan Maa- ja kotitalousnaiset juhlivat syyskuussa 80-vuotista taivaltaan iloisissa juhlatunnelmissa. Juhlapöydän todella maittava tarjottava oli hieno osoitus naisten osaamisesta ja taidosta.

Juhlassa oli mukana myös lapsia ja nuoria, tulevaa sukupolvea, jonka mukana toiminta voi jatkua vuosikymmenien päähän. Juhlapuhujina kuultiin maakuntajohtaja **Heini Utusta** ja Juvan kunnanjohtaja **Mervi Simoskaa**.

Juhlassa palkittiin seuran pitkäaikaisia toimijoita ja aktiivisia jäseniä, jotka ovat omalla panoksellaan olleet mukana rakentamassa seuran pitkää historiaa.

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Yritys

AJANKOHTAISTA YRITTÄJILLE

Puutarhatuotteiden ja/tai marjanviljelijöille, jatkojalostajille, ruoka-alan ammattilaisille, jatkojalostuksesta kiinnostuneille, inspiraatioita etsiville

Ti 27.10.2026 klo 10.00-14.30 Artesaaniruoka -työpaja FERMENTOINTI

Etelä-Savon Ammattiopisto ESedu, Otavankatu 4, Mikkeli

Tavoitteena on perehtyä fermentoinnin ”saloihin” ja tehdä päivän aikana käytännön kokeiluja, arvioida ja testata tuotteita sekä saada vinkkejä tuotteiden kehittämiseen jatkossa.

Päivän ohjelmassa

- Fermentoinnin perusteita, orientaatio päivän teemaan
- Hapankaalia ja suolaliemihapatettuja kauden vihanneksia – käytännön kokkailut
- Vinkkejä muuhunkin vihannesten hapatukseen kuten kimchiin, chilisoosseihin, sieniin jne.
- Tuotearviointia ja maistiaisia inspiraation herättäjäksi

Osallistujat saavat ottaa kotiin tekemänsä hapatukset ja reseptit

Kouluttajana **Chia Näsman**, Raaseporin Hapattamo ♥ Raseborgs Fermenteri

https://www.raseborgsfermenteri.com/

Tapahtumat järjestää: Artesaaniruoka AITO O ÄKTA -hanke, MKN Etelä-Savo

Kysy vapaita paikkoja Sannalta!

Ota yhteyttä!

Sanna Lento-Kemppi

Yritysasiantuntija (elintarvike)

p. 050 476 6028

Sanna.lento-kemppi@mkn.fi

Ti 3.11.2026 klo 9.30-15.30 Artesaaniruoka -työpaja JUURILEIVONTAA

Etelä-Savon Ammattiopisto ESedu, Otavankatu 4, Mikkeli

Tavoitteena on perehtyä juurileivonnan ”saloihin” ja tehdä päivän aikana käytännön leivontakokeiluja, arvioida ja testata tuotteita sekä saada vinkkejä juurileivonnaisten kehittämiseen jatkossa.

Päivän ohjelmassa:

- Hapanjuurileivonnan perusteet ja juuren ylläpito
- Erilaiset hapanjuurituotteet ja miten kehittää omia tuotteita.
- Kädet taikinaan! Tehdään kolme erilaista tuotetta: Makea esim. pullapohjainen, perusleipä muutamalla variaatiolla, pizza
- Aistien käytön merkitys - maistelua ja haistelua
- Tuotesuunnittelu luovasti ja joustavasti, myyntikanavat ja lisämyynti

Lisäksi osallistujat saavat mukaan vehnä- ja makeajuurta. Oppimisen tueksi on tarjolla verkkokurssi ”Selkeä opas hapanjuurileivontaan”. Kirjalliset materiaalit ja reseptit, "Tietopankki" auki koko päivän.

Kouluttajana **Eliisa Kuusela**, www.leipapaja.com

https://www.proagria.fi/tapahtumat/juurileivontaa-artesaaniruokatyopaja

Ilmoittaudu työpajaan **viimeistään ti 20.10.2026** oheisen linkin kautta. Paikkoja on rajoitetusti.

To 5.11.2026 klo 10–11 Artesaaniruokatuotteen sertifiointi kannattaa – yrittäjän kokemuksia ja käytännön tietoa webinaari (Teams-etäyhteys)

Lue lisää ja ilmoittaudu tapahtumasivun kautta **viimeistään ke 4.11. klo 11.00 mennessä**

https://tilaisuudet.proagria.fi/event/e4rpd

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ProAgria LAPIN AMK Lapland University of Applied Sciences Mathantverkarna Ruoka-artesaanit Euroopan unionin osarahoittama

MAA- JA KOTITALOUSNAISET ETELÄ-SAVO

ProAgria

Järjestö

KOTI JA MAASEUTU - SINUN LEHTESI

Koti ja maaseutu -lehti on käytännönläheinen, maaseudun aiheisiin erikoistunut aikakauslehti. Lehti on tarkoitettu lukevalle ja tekevälle ihmiselle, jolla on jalat maassa ja juuret maaseudun mullassa.

Esittelemme maaseudun naisia, maaseudun yrityksiä ja Maa- ja kotitalousnaisten yhdistystoimintaa. Elämää pureksimme ihmissuhteiden, terveyden, hyvinvoinnin ja ilmiöiden kautta, miehiä ja mukuloita unohtamatta.

Kokeiltuja ja hyviksi havaittuja, arkisia tai juhlavia ruokaohjeita on joka lehdessä. Ravitsemus- ja terveysjuttumme ovat tutkittuun tietoon perustuvia.
Lukijoitamme innostavat käsityöt, askartelu ja puutarhanhoito. Lehdestä luetaan vinkit arkeen ja juhlaan, kodinhoitoon ja sisustukseen.

Koti ja maaseutu on Maa- ja kotitalousnaisten ammatti- ja järjestölehti. Se tukee tehokkaasti Maa- ja kotitalousnaisten neuvonnan ajankohtaisia teemoja. Lehtemme tavoittaa kuukausittain noin 23 000 lukijaa.

Koti- ja maaseutu -lehti kestotilaus 12 kk (7 lehteä, 8 nroa) kotimaa 59eur

Määräaikaistilaus 69 €/8 numeroa
Tutustumistilaus 39€ /4 numeroa
Irtonumeron hinta 9 €

Tilaa heti tänään!

P. 043 827 3405 toimitus@kotijamaaseutu.fi https://kotijamaaseutu.fi/

Vinkki:
Lehti on tilattavissa myös ulkomaille!

Maa- ja kotitalousnaisten verkkokauppa on uudistunut

Maa- ja kotitalousnaisten verkkokaupan varasto ja toimitukset ovat siirtyneet Porvoon Kirjakeskukseen. Pääset uuteen verkkokauppaan täältä: https://www.maajakotitalousnaiset.fi/jarjestotoiminta/verkkokauppa

Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskus
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

https://www.maajakotitalousnaiset.fi/tietoa-meista/mkn-piirikeskukset/etela-savon-maa-ja-kotitalousnaiset

Ota yhteyttä!

Asiakaspalvelu ja jäsenasiat Marjo Laitinen, p. 0400 261094, marjo.h.laitinen@proagria.fi
Toiminnanjohtaja Sanna Lento-Kemppi, p. 050 476 6028, sanna.lento-kemppi@mkn.fi
Ruoka- ja järjestöasiantuntija Katja Rissanen, p.041 730 3397, katja.rissanen@mkn.fi
Maisema- ja ympäristöasiantuntija Saara Ryhänen, p.040 4868 237, saara.ryhanen@mkn.fi Ympäristöasiantuntija Eeva Lahtinen, p. 0504703884, eeva.lahtinen@mkn.fi Yritysasiantuntija Tarja Pajari, p.0400 183 064, tarja.pajari@mkn.fi